

Wczesne chrześcijaństwo

Główne filary filozofii chrześcijańskiej rodziły się, jeszcze gdy powstawał neoplatonizm, neopitagoreizm. Nawiązywała ona do filozofii starożytnej, ale nie była jej kontynuacją.

Nauka uczniów Chrystusa opierała się na:

1. *poznanie* – interpretacja, jako poznanie Boga
2. *prawo moralne*
3. *zapowiedź życia pośmiertnego* – powodowało to odsunięcie od rozważania wszystkiego co nie było związane z życiem wiecznym

Władza kościelna nadrzędna w stosunku do świeckiej (bo ona reguluje tylko to co na ziemi).

W pierwszym okresie filozofia chrześcijańska czerpała ze starożytności:

1. *platonizm* – sytuowanie idei jako absolutu, przywiązanie do świata duszy
2. *arystotelizm* – istnienie pierwszej przyczyny, którą jest Bóg
3. *stoicyzm, cynizm (filozofie życia)* – dążność do kontemplacji nad prawem pozytywnym, odrzucenie przywiązania do ciała.

Cechy myśli wczesnochrześcijańskiej:

1. *zmiana poglądów dotyczących początku istnienia* – życie doczesne to etap życia wiecznego
2. *prawda jest objawiona* – poszukiwać jej należy w słowach Chrystusa, rozum traci prymat na rzecz wiary
3. *człowiek jest stworzony na podobieństwo Boga* (wykluczenie autokreacji człowieka)
4. *organizacja państwa, (władza) przeczy miłości*, pojawiają się problemy jakiej władzy słuchać; czy złej władzy się opierać?

Etapy rozwoju:

Okres kształtowania się filozofii chrześcijańskiej (czternaście wieków):

a) okres pierwszy (do VI w.) – czas formowania zasadniczych doktryn, okres patrystyki:

– Paweł z Tarsu (I w.)

- pierwszy komentator wczesnochrześcijańskiej doktryny społeczno-politycznej
- koncepcja władzy politycznej: – stworzył teorię pochodzenia władzy, dokonał oddzielenia władzy od osoby (zdepersonifikowanie władzy), władza jest narzędziem w ręku Boga, natomiast osoba władcy tej władzy służy
- koncepcja *oporu wobec władzy* – nie wolno się jej sprzeciwiać, rozwiązane należy zostawić Bogu
- *stosunek chrześcijanina do władzy* – władza pochodzi od Boga, winniśmy jej posłuszeństwo, władza jest narzędziem, które ma ułatwiać czynienie dobra i chronić przed złem, więc ten kto czyni dobro nie ma powody by lękać się władzy, ten kto czynił będzie źle, będzie ukarany przez władzę (narzędzie karzące), władzy nie należy słuchać mając nadzieję na nagrodę, tylko ze względu na własne sumienie.
- Paweł zachęca do słuchania władzy, dopuszczalna jest krytyka, ale bez wystąpienia przeciw władzy

– Apologeci – wzorowane na mowach obronnych (autorem pierwszej apologii był Terturian)

– Terturian

- *oskarżenie filozofów o bezradność i jałowość*
- nie neguje do końca *poznania rozumowego*, ale priorytetem jest wiara, pojmując ją niepojęte (*absurda*)
- był rzecznikiem *surowych obyczajów*, bierność wobec

pokus, negację prawa pozytywnego, kwintesencją jest miłość

– **Orygenes** (szkoła aleksandryjska)

- uwolnił filozofię od anatemy pierwotnych chrześcijan (od negacji filozofii), uznawał *filozofię jako naukę pomocniczą*, która współtworzy z wiarą świadectwo prawdy
- *prawo natury* królem wszystkich ludzi
- dopuszcza *nieposłuszeństwo złej władzy* (np. nie przyjmowanie urzędów – bierny opór)

b) okres drugi (VII-XIV), obrony i systematyzowana doktryn

– **św. Augustyn**

- w Pn Afryce w Tagaście, w wieku 30 lat otrzymał chrzest
- *kontynuacja okresu patrystycznego*
- punktem wyjścia była koncepcja *budowy nowego państwa* (Rzym upadał) biorącego pod uwagę także dorobek rzymski (np. pojęcie *res publica* to *res comunis* czyli rzecz wspólna)
- *naród jest tożsamy z państwem*, jest to wielka grupa ludzi rozumnych połączona ideą dobra, która ich spaja i jest ich celem
- *obowiązkiem narodu* jest wytyczanie takich celów, które będą do tej idei prowadziły
- *sprawiedliwość* jest odstawą wszelkiego porządku społecznego, *sprawiedliwość* to zapewnienie pokoju, a pokój to ład, uporządkowana zgoda, obejmuje wszystkie szczeble życia społecznego aż po życie międzynarodowe, synonimem tego ładu jest *hierarchia* i przestrzeganie miejsca do którego zostało się przypisanym
- *wyróżniał państwa:*

ziemskie – niedoskonałe, dąży do zaspokojenia interesów

niebieskie – kieruje się sprawiedliwością

- *państwo jest władzą opiekuńczą*, dlatego przeciwstawia

się absolutyzmowi państwa, despotyzmowi

- formułuje też koncepcję prawa, tworzy jego *typologię*:

lex eterna (dei) – prawo wieczne, ma charakter prawa uniwersalnego, przejaw Boga na ziemi

lex naturalis (prawo naturalne) – odcisnięcie w rozumie części prawa wiecznego

lex populus (hominis, temporaris) – prawo ludzkie, doczesne, jest potrzebne by ludzie przestrzegali prawa, znajduje się w nim sankcja przymusu, jest też kara za nieprzestrzeganie, jest spisane dla utrzymania karności

- *celem* do którego dąży człowiek *jest szczęście*, do szczęścia potrzebne jest poznanie Boga i własnej duszy, otaczający świat jest nieistotny
- wymienia prawdy, które są ważne w poznaniu:

przewaga Boga nad stworzeniem – Bóg pierwszym bytem, istnieje z własnej natury

przewaga duszy nad ciałem – tylko przez duszę możemy poznać Boga

przewaga uczucia i woli nad rozumem

- trzy fundamenty małżeństwa:

fides – wierność

proles – potomstwo

sacramento – sakramenty

- nie można przywiązywać wagi do majątku, własność należy do Boga, nadmierne bogacenie to ingerencja we własność boską; bogaci będą potępieni nie przez to, że mają bogactwo, ale przez to, że nie dzielą się z biednymi; jałmużna jest dozwolona, ale nie do końca, gdyż jest w niej element poniżenia, lepiej pożyczyć, by pobudzić

aktywność

- zła społecznie zapobiegać należy przez odrodzenie moralne
- praca najlepiej przez niego oceniana:

rolnictwo

handel

- istnieją *granice posłuchu*, gdyż dopuszcza bierny opór
 - **aweroizm** – powrót arystotelizmu, wprowadzenie kilku korekt przez św. Tomasza, wykańczaniem filozofii zajęła się scholastyka

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem